

N:o 64.

Af herr **Nils Olsson** i Ättersta, om beviljande af ett förslagsanslag å 2,000 kronor, att användas till understöd åt mindre bemedlade lärjungar vid landtmannaskolor.

Om det är en sanning, att bildning och upplysning utgöra de säkraste grundvalarne för ett folks, ett samhälles utveckling och framåtskridande i så väl materielt som moraliskt och medborgerligt afseende, så bör det också ligga i statens välförstådda intresse att underlätta och befrämja en sådan upplysning hos det uppväxande släktet, så att den kan sprida sig så vidsträckt som möjligt, äfven till de minst bemedlade af landets barn. Ehuru folkskolorna numera i allmänhet väl fylla *sin* uppgift och ehuru de på senare tiden anordnade folkhögskolorna jemväl med god framgång arbetat i ofvannämnda syfte, kunna de dock icke meddela det kunskapsmått, som är nödvändigt för det *praktiska* lifvets behof. I synnerhet gäller detta rörande undervisningen om *jordbruket*, som naturligen icke *kan* meddelas i ofvannämnda skolor (med mindre än att särskilde lärare därför anställdes), men om hvars absoluta nödvändighet numera alla torde vara ense.

De på senaste åren inrättade landtmannaskolorna afse just att fylla den lucka, som hittills förefunnits på detta område, och så vidt jag förspott hafva fackmännen varit belåtna med de resultat, som redan vunnits. Erfarenheten visar emellertid, att våra mindre jordbrukare icke så begagna sig af den räckta handen, som önskligt vore, ty landtmannaskolorna hafva hittills varit alltför fåtaligt besökta; elevantalet skulle, efter de uppgifter jag erhållit, kunna tre- eller fyradubblas utan att lärarekrafterna behöfde ökas.

Orsakerna till, att dessa skolor hittills icke förmått draga till sig flere lärjungar, äro tvifvels utan tvenne: dels bristande insigt om behofvet och dels bristande tillgångar. Den förra af dessa brister kan endast småningom af-

hjelpas, den senare deremot skulle i väsentlig mån och ganska snart afhjelpas derigenom att staten, i likhet med hvad som sker vid folkhögskolorna, ville lemna något understöd åt mindre bemedlade elever. Den härför erforderliga summan behöfver icke vara stor. Så vidt jag har mig bekant, finnes för närvarande i vårt land 12 landtmannaskolor med omkring 120 elever; om man antager, att understödet till mindre bemedlade sådana bestämdes till 50 kronor och tillika antager att en tredjedel af eleverna kunde anses som mindre bemedlade, skulle sålunda för ändamålet fordras en summa af 2,000 kronor. Jag vågar tro, att ett sådant anslag vore att betrakta som ett förhoppningsfullt utsäde, och tillåter mig som bevis härför anföra blott ett enda exempel.

Vi veta nemligen, att användandet af konstgjorda gödningsämnen på senare tiden tagit ganska stor fart och att de summor, som derpå nedläggas, uppgå till flere millioner kronor årligen. Då man tillika vet, att flertalet af de mindre jordbrukarne icke förstå när, huru eller hvarest dylika gödningsämnen rätteligen böra användas, kan man tryggt våga det påståendet, att en ganska stor del af de summor, som användas för ifrågavarande ändamål, äro rent af bortkastade. Ensamt denna omständighet synes mig vara ett tillräckligt talande skäl för bifall till min framställning.

På grund af hvad jag sålunda anfört vågar jag hemställa,

att Riksdagen ville till Kongl. Maj:ts förfogande ställa ett förslagsanslag å 2,000 kronor att tilldelas mindre bemedlade lärjungar vid landtmannaskolor, som åtnjuta statsunderstöd och hvilkas ändamålsenliga verksamhet sålunda blifvit erkänd, och torde det få öfverlemnas åt vederbörande skolstyrelsens ompröfvande att fördela erhållet understöd.

Om remiss häraf till statsutskottet anhålles.

Stockholm den 25 januari 1892.

Nils Olsson
från Södermanlands län.